

handleiding toetsprotocollen voor controlerende constructeurs

Een praktische uitleg van de eindrapportage “Methodiek constructief toetsen
bouwplannen gemeente Utrecht” van BouwQ (versie 30 maart 2010).

**Gemeente Utrecht / Vereniging BWT Nederland / COBc
versie 7 december 2010**

Inhoudsopgave

1. Inleiding	blad	3
2. De hoofdelementen van de toetsprotocollen	blad	4
3. De uitgangspunten en gebruik van de toetsprotocollen	blad	7
4. Aanbevelingen voor het maken van aanpassingen	blad	10
5. Aanbevelingen voor de administratieve verwerking en interne rapportage	blad	12
6. Aanbevelingen voor het vaststellen en beheren van kengetallen in relatie met de tijdsbesteding	blad	13
7. Aanbevelingen voor het leggen van relaties met protocollen van andere disciplines	blad	15
8. Aanbevelingen met betrekking tot het bestuurlijk vastleggen van de toetsprotocollen	blad	16

Bijlage 1: de toetsprotocollen uit de eindrapportage van BouwQ.

Bijlage 2: format voor het verzamelen en onderhouden van kengetallen.

1. Inleiding

Het basisdocument dat ten grondslag ligt voor deze handleiding.

De reden voor het maken van de toetsprotocollen.

Een korte samenvatting van de inhoud.

Voor u ligt een handleiding voor het vaststellen en hanteren van toetsprotocollen met ervaren controlerende constructeurs. Het is gebaseerd op de eindrapportage "Methodiek constructief toetsen bouwplannen, gemeente Utrecht" van 30 maart 2010. Deze rapportage is tot stand gekomen met hulp van de Vereniging BWT Nederland, het Centraal Overleg Bouwconstructies en de dienst SO, afdeling expertise, van de gemeente Utrecht.

De rapportage is ontstaan vanuit de behoefte om te kunnen beschikken over een praktisch en werkbaar protocol voor het toetsen van constructies. Daarin zit ook een interactie tussen de omvang en aard van het aanbod en de tijdsdruk voor de controlerende instantie. Hierbij wordt gezocht naar een optimale afstemming tussen de beschikbare mankracht en aanvaardbare risico's voor de samenleving. Met het protocol wordt voor publiek en bestuurders duidelijk wat er wordt gecontroleerd en hoe intensief (dat wil zeggen welke bouwwerktypes en bouwonderdelen zonder benoeming van elk afzonderlijk element van het desbetreffende onderdeel).

Het is raadzaam om eenmalig kennis te nemen van de eindrapportage om de achterliggende gedachten aan te voelen. Het is zelfs sterk aan te bevelen indien gezocht wordt naar meer maatwerk voor de lokale situatie.

In deze handleiding bespreken we eerst de bouwstenen van de protocollen, vervolgens de uitgangspunten en gebruik hiervan en tot slot doen we aanbevelingen voor het maken van eigen aanpassingen (indien gewenst), de administratieve verwerking, het beheren van kengetallen met betrekking tot de tijdsbesteding, het leggen van relaties met protocollen van andere disciplines en het bestuurlijk vastleggen.

Elke gemeente mag deze handleiding onbeperkt binnen de organisatie verspreiden en gebruiken. Het is niet toegestaan om het te gebruiken voor commerciële doeleinden.

Voor vragen of verdere toelichtingen kunt u zich wenden tot de auteur, P.J.A. Jacobs van de gemeente Amersfoort (e-mail: jacp@amersfoort.nl).

2. De hoofdelementen van de toetsprotocollen

De vijf verschillende (basis)protocollen.

De opbouw van de protocollen in matrixvorm.

De definties en praktische uitleg van de vier toetsniveaus.

In de eindrapportage van BouwQ staan de protocollen centraal. Deze protocollen zijn in matrixvorm opgesteld voor een optimale inzicht in het geheel. Voor het gemak zijn ze in deze handleiding toegevoegd als bijlage 1.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen vijf verschillende (basis)protocollen. De keuze hiervan is afhankelijk van twee belangrijke factoren, namelijk de kwaliteit van de indiener (onder de noemer wel of geen indiening volgens het Compendium Aanpak Constructieve Veiligheid) en de werkdruk van de toetser. Hieronder volgt een overzicht van deze protocollen.

toetsprotocolnr.	voldoet de indiener aan het compendium?	werkdruk voor de toetser
1	nee	normale werkdruk
2	nee	niet-structurele verhoogde werkdruk, die verlaagd wordt door een hoger risico te accepteren door een integrale verlaging van de toetsniveaus
3	nee	niet-structurele verhoogde werkdruk, die verlaagd wordt door een veegmethode waarbij onderdelen met weinig risico niet worden bekeken
4	ja	normale werkdruk
5	ja	structurele verhoogde werkdruk, die verlaagd wordt door een hoger risico te accepteren en een integrale verlaging van de toetsniveaus

Als we in het vervolg hebben over het toetsprotocol voor controlerende constructeurs, dan worden deze vijf (basis)protocollen mee bedoeld.

Daarnaast bestaat er ook nog een zesde toetsprotocol. Dat geldt als een soort alternatief voor het hypothetische geval van schaarste aan vakmanschap onder de indieners en de controlerende constructeurs. In dit protocol zijn de toetsniveaus integraal verhoogd.

Natuurlijk zijn ook andere variaties denkbaar, echter men heeft ervoor gekozen om het beperkt te houden en niet te verzanden in schijnoplossingen. Bovendien bestaat de vrijheid om een eigen variant te maken, die is afgestemd op plaatselijke omstandigheden en eventueel toegespitst op een bepaalde bouwteam en/of indiener. In hoofdstuk 4 staan hiervoor de nodige aanbevelingen.

Let op het verschil tussen toetsprotocol 2 en 3. Beide protocollen gelden voor een niet-structurele verhoogde werkdruk, echter bij protocol 2 wordt de werkdruk verlaagd door een integrale verlaging van het niveau en bij protocol 3 wordt het verlaagd door de zogenaamde veegmethode. Een integrale verlaging kan men vergelijken met een soort kaasschaafmethode waarbij vele onderdelen iets aan toetsniveau inleveren. Deze verlaging heeft als voordeel dat de onderlinge verhoudingen ten aanzien van de veiligheidsrisico's dezelfde blijven. Bij de veegmethode worden onderdelen met de minste negatieve gevolgen geschrapt. Het is een methode die waarschijnlijk voor iedereen inzichtelijker overkomt.

De matrices van de protocollen zijn opgebouwd uit drie hoofdonderdelen, te weten:

- De verschillende bouwwerktypen in de rijen.
- De verschillende bouwwerkonderdelen in de kolommen.
- De gewenste toetsingsniveaus op de snijpunten van de bouwwerktypen en bouwwerkonderdelen.

De bouwwerktypen en bouwwerkonderdelen zijn dus de factoren die het toetsniveau van elk afzonderlijk protocol bepalen. De betekenissen van de bouwwerktypen spreken voor zich. Voor wat betreft de uitleg van de bouwwerkonderdelen verwijzen we naar het handboek over de belangrijkste werkzaamheden die bij de beoordeling van elk bouwonderdeel horen. Andere factoren, zoals de bouwsom, moeilijkheidsgraad, grootte van het gebouw en locatie, spelen geen rol (mede om het werkbaar te houden).

Een bijzonder onderdeel is de "gewichtsberekening" wat in feite geen echt bouwonderdeel is. Toch wordt het gezien als een belangrijk onderdeel, omdat een inzichtelijke en correcte gewichtsberekening invloed heeft op de uiteindelijke kwaliteit en betrouwbaarheid van de uitwerkingen.

Kern van de protocollen zijn de vier toetsniveaus met onderstaande definities en praktische handelingen voor het toetsen van een bepaald onderdeel.

niveau	benaming	definitie	praktische handelingen
1	betrouwbaarheidstoets	Globale uitgangspuntentoets, kijken of er voldoende samenhangende informatie aanwezig is.	De relevante stukken doorbladeren en met ervaring en gevoel toetsen op dit niveau. Kijken of er iets ontbreekt.

2	globale toets	Controleren of de uitgangspunten kloppen en de berekeningsresultaten plausibel zijn zonder de onderbouwing inhoudelijk te toetsen.	Vanuit de tekeningen en berekeningen controleren op hoofdlijnen. Kijken of de dimensioneringen realistisch zijn en geen belangrijke zaken ontbreken.
3	representatieve toets	Toetsen op niveau 2 plus de <u>belangrijkste</u> representatieve onderdelen inhoudelijk toetsen.	Inhoudelijk toetsen door middel van een eigen zelfstandige berekening of door stap voor stap de ingediende berekening doorlopen.
4	integrale toets	Toetsen op niveau 2 plus <u>alle</u> representatieve onderdelen inhoudelijk toetsen.	Als bij niveau 3.

Met de representatieve onderdelen worden de kritieke, kenmerkende en maatgevende onderdelen bedoeld, die vanuit vakmanschap worden bepaald.

3. De uitgangspunten en gebruik van de toetsprotocollen

De randvoorwaarden voor het gebruik.

Stapsgewijze uitleg van het gebruik.

Hoe omgaan met kleine projecten?

Zoals in elke gebruikershandleiding of voorschrift gelden ook hier bepaalde randvoorwaarden voor het gebruik. Graag de volgende spelregels in acht nemen:

- De protocollen (ofwel het protocol) zijn alleen geschikt voor gebruik door ervaren constructeurs. Zonder ervaring is het immers niet mogelijk om op niveau 1 en 2 te toetsen. Onervaren technici hebben vaak ook moeite om op detailniveau bezig te zijn.
- Het hanteren van een (behoorlijk) lager toetsprotocol dan het gewenste is in principe niet geschikt om voor een onbeperkte tijd te hanteren in verband met de kans op een kwalitatieve achteruitgang van het algehele toetsniveau en dus een grotere kans op bouwfouten. Dit heeft te maken met de verantwoordelijkheidsgevoel van de vakbekwame toetsers.

De definitie van een ervaren constructeur is niet door BouwQ vastgelegd. Men zou kunnen denken dat de recent opgerichte constructeursregister een aardige hulpmiddel kan zijn, echter de oprichters tonen geen enkele (punten)waardering voor ervaren controlerende constructeurs bij gemeenten. In het algemeen kan wel worden gesteld dat het controleren van een bepaald bouwwerktype gepaard moet gaan met voldoende ontwerpervaring (uit het verleden) van hetzelfde bouwwerktype.

Verder verdient de aandacht om in geval van twijfel omtrent de plaatsing in het protocol van een bepaald afwijkend bouwwerktype of bouwwerkonderdeel altijd "in de geest van" te werken. Probeer dus de opbouw en werking van het protocol "aan te voelen". Het protocol is geen exacte wiskunde met vele decimalen achter de komma.

Er is getracht om het protocol zo compact, logisch en eenvoudig mogelijk in gebruik te maken. De stapsgewijze benadering is als volgt:

stap 1: bepaal welk toetsprotocol van toepassing is (ofwel het juiste protocol pakken indien de bepaling al door een werkverdelers is gedaan).

In principe doet u dit eenmalig voor aanvang van elk project. Daarbij is het niet altijd vooraf bekend of een bepaald bouwteam wel of niet volgens het Compendium Aanpak Constructieve Veiligheid werkt (dat wil zeggen: alles netjes volgens de uitleg van het Biab in het Compendium indienen en een goede onderlinge afstemming op detailniveau en verantwoordelijkheden) . De makers van het protocol zijn van mening dat het niet werken

volgens het compendium de standaard situatie in Nederland is. Dus het ligt voor de hand om bij twijfel altijd van deze situatie uit te gaan. U kunt uzelf ook makkelijk maken door vooraf een bepaald protocol van toepassing te verklaren voor een bepaalde groep indieners (al dan niet met een eigen protocolversie).

stap 2: bepaal welk bouwwerktype van toepassing is.

Ook deze bepaling is veelal eenmalig, tenzij binnen één project meerdere bouwwerktypes aanwezig zijn.

stap 3: bepaal welk bouwwerkonderdeel van toepassing is.

Het aantal keren dat u dit moet bepalen is afhankelijk van de grootte en complexiteit van een project. Hierbij rijst de hamvraag: is er nog een verschil tussen onderdelen uit de ontwerp-fase (die in de hoofdberekeningen en op de bestekmatige tekeningen staan) en onderdelen uit de uitvoeringsfase (al dan niet verzorgd door leveranciers van de aannemer)? Nee, in principe wordt hierin geen onderscheid in gemaakt.

Bijvoorbeeld: indien in een berekening van de hoofdconstructeur al de wapening van een prefab balk is bepaald en bestekmatig is aangegeven wacht u met de uiteindelijke toekenning van het gerealiseerde toetsniveau totdat u ook de uitwerkingen van de leverancier hebt gezien.

Er is wel één addertje onder het gras, namelijk de kleine projecten van veelal particulieren. Hiervan worden vaak geen uitwerkte stukken ingediend. Vaak moet u het doen met een berekeningsboekje met daarin enkele overzichtjes en detailschetsen en voor veel gevallen is het ook voldoende. Moeten alle onderdelen in zo'n berekeningsboekje helemaal worden uitgesplitst voor de bepaling van de gewenste toetsniveaus en de vastlegging van de gerealiseerde toetsniveaus? De uiteindelijke keuze is aan de gebruiker van het protocol. De aanbeveling is om niet te verzanden in vele toetsniveaus voor alle (veelal eenmalige) onderdeeljes van een klein project. Gebruik hiervoor alleen het toetsniveau die van toepassing is voor het desbetreffende bouwwerktype die staat onder de kolom "gewichtsberekening" om daarmee alle onderdelen als het ware samen te vatten.

stap 4: selecteer uit het snijpunt van het bouwwerktype en bouwwerkonderdeel het gewenste ofwel het vereiste toetsniveau.

stap 5: toets de desbetreffende berekeningen en/of tekeningen die hiervoor van toepassing zijn.

Raadpleeg eventueel het handboek over de belangrijkste bijhorende aspecten die moeten worden bekeken.

stap 6: bepaal het gerealiseerde toetsniveau.

Dit niveau kan natuurlijk weleens door omstandigheden afwijken. Welke omstandigheden zijn hierbij denkbaar? Het kan namelijk voorkomen dat de kwaliteit van de ingediende stukken zo slecht is dat u besluit om het toetsniveau op te schalen. Het kan ook voorkomen dat u incidenteel het gewenste toetsniveau niet kunt halen door onvoorziene omstandigheden, zoals een zeer kortstondige tijdsdruk vanwege ziekte van een collega of een piek in het aantal aanvragen.

In hoofdstuk 2 zijn de verschillende (basis)protocollen besproken. Het is dus mogelijk om over te schakelen naar een ander protocol indien omstandigheden erom vragen (dat willen zeggen vanwege een tijdelijke tijdsdruk, het zijn geen bezuinigingsvoorstellen door continue onder het normale gewenste niveau te toetsen) . Het ligt voor de hand dat het besluit hiervoor wordt gedaan door een leidinggevende met mandaat.

Het is niet raadzaam om voor een bepaald werk tussentijds om te schakelen naar een ander protocol, want dan zouden de reeds behandelde onderdelen weleens op een verkeerd niveau zijn getoetst en scheidt het verwarring voor de administratie.

4. Aanbevelingen voor het maken van aanpassingen

*Waarom is het raadzaam om niet te onbeduid aan de slag te gaan.
Spelregels voor het maken van aanpassingen.*

De vijf basisprotocollen van de eindrapportage van BouwQ lijken vastomlijnd waarin geen aanpassingen mogelijk zijn. Toch is iedereen vrij in het maken van de volgende afwijkingen:

- Het toevoegen, verwijderen of wijzigen van bouwwerktypes.
- Het toevoegen, verwijderen of wijzigen van bouwwerkonderdelen.
- Het wijzigen van toetsniveaus.
- Het maken van een volledig eigen protocol volgens dezelfde systematiek.

Echter om de volgende redenen is het raadzaam om niet onbesuisd aan de slag te gaan:

- Kans op het verliezen van de onderlinge samenhang tussen de verschillende toetsniveaus met bijhorende combinaties van bouwwerktypes en bouwwerkonderdelen. Elke combinatie van de basisprotocollen is namelijk gebaseerd op een bepaald risicoprofiel. Voor de bepaling hiervan zijn alle combinaties onderling met elkaar vergeleken.
- Kans dat de gerealiseerde toetsniveaus en ervaringen onvoldoende kunnen worden geëvalueerd met andere gebruikers. Men kan dan ook de aansluiting verliezen met eventuele toekomstige wijzigingen van de basisprotocollen.

Het is daarom wenselijk om voor het maken van aanpassingen de volgende spelregels in acht te nemen:

- Aanpassingen van bouwwerktypes doet u alleen door de bestaande bouwwerktypes uit te splitsen. Hierdoor kunnen de resultaten en ervaringen met deze uitsplitsingen altijd ongestraft worden samengevoegd om het e.e.a. te kunnen vergelijken met andere gebruikers.
- Hetzelfde doet u ook met de bouwwerkonderdelen.
- Aanpassingen van toetsniveaus doet u door zoveel mogelijk de logica te handhaven van “belangrijke/grote gebouwen met veel mensen intensiever te toetsen dan onbelangrijke/kleine gebouwen met minder mensen”.

Wat zou de redenen kunnen zijn voor het maken van eigen aanpassingen?

- Specifieke lokale omstandigheden t.a.v. de eigen organisatie, aard van de bouwwerken binnen de gemeente of bijzondere bouwteams.
- Om te kunnen inspelen op bepaalde speerpunten die vanuit de rijksoverheid, gemeenteraad of directe leidinggevendenden worden opgelegd.

Tot slot een voorbeeld:

Stel dat u de rijtjeswoningen en vrijstaande woningen niet in één groep wilt hebben (omdat u komt tot verschillende gewenste toetsniveaus), dan kunt u deze groep uitsplitsen in het bouwwerkttype “projectmatige ééngezinswoningen (rijtjeswoningen)” en “niet-projectmatige ééngezinswoningen (vrijstaande woningen)”.

5. Aanbevelingen voor de administratieve verwerking en interne rapportage

De vast te leggen onderdelen.

Hoe om te gaan met een gespreide indiening van een bepaald bouwwerkonderdeel.

Het evaluatieprotocol.

De eindrapportage van BouwQ gaat niet over de administratieve verwerking van de toetsingen. Iedere gemeente heeft een eigen manier van werken met eigen mogelijkheden en onmogelijkheden binnen een bestaand systeem.

Ten behoeve van een eventuele evaluatie met andere gebruikers en een interne rapportage is het raadzaam om in ieder geval minimaal de volgende onderdelen vast te leggen.

- Welk protocol van toepassing is voor het desbetreffende project of projectgedeelte.
- De gewenste toetsniveaus voor de van toepassing zijnde combinaties van bouwwerktypes en bouwwerkonderdelen..
- De uiteindelijk gerealiseerde toetsniveaus (kan natuurlijk afwijken van de gewenste niveaus).
- De redenen van eventuele afwijkingen tussen de gewenste en gerealiseerde toetsniveaus.

De insteek van het protocol is niet het gebruik van allerlei uitvoerige “checklists” van aspecten die bekeken dienen te worden. Het algemene uitgangspunt is immers dat de toetser vakbekwaam dient te zijn. U zou wel kunnen besluiten om de getoetste representatieve onderdelen en/of details vast te leggen, die onder niveau 3 zijn getoetst.

Het protocol geeft voor elk bouwwerkonderdeel een toetsniveau aan. Stel dat binnen een bepaald project meerdere vloeren op verschillende momenten worden getoetst (bijvoorbeeld bij hoogbouw waarbij alle bouwlagen niet tegelijk worden ingediend). Moeten dan de gerealiseerde toetsniveaus telkens afzonderlijk worden vastgelegd of is het raadzaam om deze uiteindelijk samen te vatten met één toetsniveau? Het antwoord: beide manieren zijn mogelijk. Het is alleen afhankelijk van wat intern wordt afgesproken over hoe met dergelijke situaties om moet worden gegaan. Indien het protocol ook worden gebruikt in relatie met de tijdsbesteding is het wel verstandig om elk gerealiseerd toetsniveau afzonderlijk te noteren!

De initiatiefnemers onderzoeken momenteel de mogelijkheden om tot een evaluatieprotocol te komen. De doelstellingen hiervan zijn: het verzamelen en beheren van kengetallen, ervaringen van gebruikers bundelen, noodzakelijke wijzigingen doorvoeren en aangesloten gemeentes op de hoogte houden.

6. Aanbevelingen voor het vaststellen en beheren van kengetallen in relatie met de tijdsbesteding

Kengetallen voor het kunnen omschakelen naar een ander protocol.

De link tussen kengetallen en een protocol.

Factoren die de tijdsbesteding bepalen.

Het delen van elkaars ervaringen.

In hoofdstuk 2 hebben we gezien dat de keuze van een toetsprotocol afhankelijk kan worden gesteld aan de actuele werkdruk. Om inzicht te krijgen in die werkdruk dienen uiteraard kengetallen met betrekking tot de tijdsbesteding beschikbaar te zijn. Deze getallen zullen verschillend zijn al naar gelang het gekozen toetsniveau en afhankelijk van het bouwwerktype en het bouwwerkonderdeel. Dat is niet eenvoudig en zeker geen exacte wetenschap, maar door onderlinge vergelijkingen kan wel een verhoudingsgewijze inzicht verkregen worden. Zonder kengetallen gecombineerd met het aanbod aan vergunningsaanvragen is het niet mogelijk om enigszins onderbouwd te veranderen van toetsprotocol indien de omstandigheden erom vragen.

Het protocol is niet afhankelijk gesteld van de grootte van het gebouw, omdat deze factor niet relevant is voor de toetsniveaus. Toch speelt de omvang van een bouwwerk wel een grote rol in de tijdsbesteding. Hoe kan dan een link worden gelegd tussen het protocol en kengetallen? Strikt genomen is die alleen mogelijk door het toetsniveau van elke afzonderlijke combinatie te koppelen aan de bijhorende tijdsduur van het toetsen. Deze tijdsduur moet afhankelijk worden gesteld aan de grootte van het bouwwerk (bijvoorbeeld in aantallen woningen, vierkante meters vloeroppervlakte of van de bouwsom).

Het is handig om de tijdsbesteding te verdelen in het aantal keren dat men ervoor moet gaan zitten om de binnenkomende stukken tijdig af te handelen. Ik noem dit toetsmomenten waarvan het aantal keren afhankelijk is van de omvang van het bouwwerk. Kleine projecten hebben vaak één of hooguit twee toetsmomenten. Het is dan niet zinvol de totale tijdsbesteding te verdelen over alle bouwwerkonderdelen.

Kengetallen hebben een relatie met de volgende factoren:

- Het bouwwerktype.
- De bouwwerkonderdelen indien de kengetallen hieronder zijn uitgesplitst.
- Het gekozen protocol met de bijbehorende toetsniveaus van de combinaties tussen bouwwerktypes en bouwwerkonderdelen.
- Het aantal toetsmomenten afhankelijk van de grootte van het gebouw of bouwsom.
- De eventuele aanwezigheid van repeterende identieke bouwwerkonderdelen.

Het is zeer lastig om repeterende bouwwerkonderdelen afzonderlijk in een model te beschouwen. Het is beter om dit aspect te verdisconteren met het aantal toetsmomenten (door dat aantal niet evenredig met de stijging van de bouwwerkgrootte te laten toenemen).

In bijlage 2 is de afdruk van een spreadsheet opgenomen die gebruikt zou kunnen worden voor het verzamelen en onderhouden van kengetallen. Hier is ervoor gekozen om de totale tijdsbesteding en bouwsom van elk bouwwerktype te noteren. Daarmee kunnen formules en/of grafieken worden gemaakt die de totale tijdsbesteding voor elke willekeurige bouwsom uitrekenen.

Om met bijlage 2 een link te kunnen leggen met de toetsniveaus moeten deze totale tijdsbestedingen worden uitgesplitst in afzonderlijke bouwwerkonderdelen, omdat daar de toetsniveaus zijn vastgelegd. Vandaar uit kunnen variaties in de kengetallen worden bedacht om de verschillen in toetsniveaus tot uitdrukking te brengen.

Het verdient de aanbeveling dat meerdere gemeenten elkaars ervaringen in relatie met de tijdsbesteding gaan delen. Hoe meer getallen (= steekproeven) worden verzameld, des te betrouwbaarder kan er statistisch mee worden omgegaan. Het spreekt voor zich dat iedereen de onderdelen op dezelfde manieren gaan vastleggen. Wellicht kan een evaluatieprotocol hiervoor de juiste aansturing leveren.

7. Aanbevelingen voor het leggen van relaties met protocollen van andere disciplines

Twee manieren om aansluiting te zoeken met andere protocollen.

Om de protocollen ten aanzien van efficiëntie nog beter te kunnen “uit te nutten” is het de moeite waard om ook een relatie te leggen met aanverwante protocollen. Daarbij wordt gedacht aan de werkzaamheden van de vergunningschrijvers en toezichthouders. In het algemeen kan men daarbij twee kanten op beredeneren, namelijk:

- Indien het gerealiseerde toetsniveau van een bepaald bouwonderdeel hoog is zou het gewenste niveau van hetzelfde onderdeel bij een andere discipline lager kunnen zijn (of omgekeerd). Bijvoorbeeld: indien de controlerende constructeur bepaalde onderdelen intensief heeft bekeken (en die blijken goed te zijn) dan zou de buiteninspecteur dezelfde onderdelen op een lager niveau kunnen inspecteren. Omgekeerd kan ook het geval zijn: indien de constructeur bepaalde onderdelen slechts op een laag toetsniveau heeft beoordeeld dan zou men ervoor kunnen kiezen om dezelfde onderdelen op het werk wel op een hoger niveau te gaan toetsen.
- Men zou ook voor kunnen kiezen om een bepaald bouwonderdeel juist in alle disciplines op hetzelfde (hoge of lage) niveau te toetsen. Bepaalde bouwwerken worden dan al niet volledig en in alle fases tegen het licht gehouden.

Let op: hier worden dus niet protocollen van indienende partijen of aannemers bedoeld. Hun positieve of negatieve invloed kan alleen invloed hebben op de keuze van één van de vijf (basis)protocollen of op een eigen aangepast protocol (zie ook hoofdstuk 2).

De daadwerkelijke invulling van aansluitingen met andere protocollen is maatwerk en beleid dat iedere gemeente voor zichzelf moet afwegen.

8. Aanbevelingen met betrekking tot het bestuurlijk vastleggen van de toetsprotocollen

Het protocol als onderdeel van een beleidsplan en werkafspraken.

Het vast te leggen onderdelen.

Waar het protocol niet voor bedoeld is.

Buitenstaanders denken vaak dat door bouwtoezicht alles wordt gecontroleerd. Sommige denken zelfs dat de eindverantwoordelijkheid van alle bouwactiviteiten bij de overheid ligt. In werkelijkheid wordt net als bij alle andere toezichthoudende instanties (milieudienst, voedsel en waren autoriteiten, e.d.) zodanig steekproefsgewijs getoetst dat alleen aanvaardbare risico's voor de samenleving overblijven. Het is niet de bedoeling om zonder vooropzet plan te werken, maar doelgericht met het streven naar een optimale afstemming tussen de beschikbare mankracht en de aandacht dat elk project vraagt. Het toetsprotocol voor constructeurs is een hulpmiddel om deze afstemming te bereiken. Daarnaast is het een middel om inspanningsverplichtingen van boven af bij te sturen indien omstandigheden erom vragen.

Het toetsprotocol past goed in een (afdelings)beleidsplan en als werkafpraak met bestuurders. Het is verstandig om de volgende zaken bestuurlijk vast te leggen:

- De verschillende protocollen die van toepassing kunnen zijn al naar gelang de omstandigheden, zoals tijdsdruk en deskundigheid van de indiener (zie ook hoofdstuk 2).
- Wie mandaat heeft voor het schakelwerk tussen de verschillende protocollen.
- De regelingen ten aanzien van evaluatie en inhoudelijke wijzigingen.

Het protocol is geen instrument om ten koste van veiligheid te zoeken naar minimale inspanningen, omdat het geen absolute waarden biedt ten aanzien van de kans op bezwijken. Het hele systeem bevat alleen relatieve waarden, want alle onderdelen zijn alleen in onderlinge verhouding met elkaar beschouwd. Het is ook geen versnellingsbak waarmee continue geschakeld kan worden, omdat toetsmomenten van afzonderlijke middelgrote of grote bouwprojecten gedurende een lange periode plaatsvinden.